

Libya Meclisi Türkiye ile deniz yetki mutabakatını onayladı

Libya'daki iç itiraz kalktı, Yunanistan ve AB'nin itirazı sürüyor

Stratigma Daily · 21 Ekim 2026 · STR-DLY-261021 · stratigma.org/reports/libya-meclisi-deniz-yetki-mutabakati-onayi

Libya Temsilciler Meclisinin onayıyla Türkiye-Libya deniz yetki alanları mutabakatı, Libya'daki iki rakip siyasi merkezin de desteklediği bir belge hâline geldi; Yunanistan ve Avrupa Birliği (AB) ise itirazlarını sürdürüyor.

Libya'nın doğu merkezli parlamentosu Temsilciler Meclisi, 20 Ekim 2026 Salı günü Bingazi'de toplanarak Türkiye ile Libya arasında 2019'da imzalanan deniz yetki alanları mutabakatını oy birliğiyle onayladı. Anadolu Ajansı (AA) ve Reuters'ın aktardığına göre Meclis aynı oturumda 2020'de aldığı iki kararı da kaldırdı. Kararlardan biri, Türkiye ile imzalanan deniz yetki alanları ile güvenlik ve askerî iş birliği mutabakatlarının onayını reddetmişti; diğeri Ankara ile siyasi ilişkilerin kesilmesini öngörüyordu.

Meclisin kararıyla mutabakata Libya içinden yöneltilen en güçlü itiraz ortadan kalktı. Türkiye Dışişleri Bakanlığı kararı aynı gün memnuniyetle karşıladı. Yunanistan Dışişleri Bakanlığı ve AB ise mutabakatı geçersiz saydıklarını yineledi.

Kararın arka planı

Mutabakat neyi düzenliyor

Deniz yetki alanları mutabakatı, 27 Kasım 2019'da Türkiye ile o dönem Trablus'ta görev yapan Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) arasında imzalandı. Belge, iki ülke arasında Akdeniz'deki deniz yetki alanlarının, yani kıta sahanlığı ile münhasır ekonomik bölgenin sınırını çiziyor. Bu alanlar, bir ülkenin deniz yatağındaki petrol ve doğal gaz gibi kaynaklar üzerinde hak iddia edebileceği bölgeleri belirliyor.

İmza, Halife Hafter komutasındaki Libya Ulusal Ordusunun (LUO) Trablus'a yönelik askerî harekâtının sürdüğü bir döneme denk geldi. Türkiye o sırada UMH'yi destekliyordu ve aynı gün bu hükümetle güvenlik ve askerî iş birliği mutabakatı da imzaladı. Temsilciler Meclisi 2020'de her iki mutabakatı da reddetti.

UMH'nin yerini 2021'de Abdulhamid Dibeybe'nin başbakanlığındaki Ulusal Birlik Hükümeti aldı. Deniz yetki alanları mutabakatı, hükümet değişikliğinden sonra da Libya'da yalnızca Trablus'taki kurumların sahip çıktığı bir belge olarak kaldı.

Libya'daki bölünme ve Ankara'nın doğuyla temasları

Libya 2014'ten bu yana iki merkez arasında bölünmüş durumda. Batıda, başkent Trablus'ta uluslararası alanda tanınan Ulusal Birlik Hükümeti bulunuyor. Doğuda ise Bingazi merkezli ayrı bir hükümet ve LUO etkili; Temsilciler Meclisi de bu yapıyla birlikte hareket ediyor. Aralık 2021'de yapılması planlanan seçimler gerçekleştirilemedi.

Ankara son yıllarda doğudaki yönetimle de temaslarını artırdı. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, 11-12 Ağustos 2026'daki Libya ziyaretinde Trablus'ta Başbakan Dibeybe ile, Bingazi'de ise Halife Hafter ve o dönem Meclis Başkanı olan Akile Salih ile görüştü. Aynı ay Libya taraflar, Birleşmiş Milletler (BM) himayesinde vardıkları uzlaşmayla seçimlerin en geç 24 ay içinde yapılmasını hedef olarak belirledi.

Oylamadan yaklaşık iki hafta önce Meclis Başkanlığında da değişiklik oldu. Meclis 6 Ekim'de, 2014'ten bu yana başkanlığı yürüten Akile Salih'in yerine Tobruk milletvekili Salihin Abdunnebi'yi başkan seçti. Salih, bu oturumu resmî saymadığını açıkladı. Salih, mutabakatın Meclis onayı olmadan imzalandığını belirterek belgeyi geçersiz sayanların başında geliyordu. Yeni Meclis Başkanı Abdunnebi ise Meclisin Libya-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Komitesine başkanlık ediyordu.

Tarafların tutumu

Türkiye Dışişleri Bakanlığı, mutabakatın "uluslararası hukuk ve hakkaniyet ilkeleri temelinde iki ülkenin karşılıklı hak ve menfaatlerini" gözettiğini belirtti. Bakanlık, Türkiye'nin Akdeniz'de istikrar için ortaklarıyla çalışmayı sürdüreceğini de açıkladı. Karar Trablus'ta da olumlu karşılandı. Associated Press'e (AP) göre Ulusal Birlik Hükümetinin Dışişleri Bakanlığı, AA'ya göre de Trablus'taki danışma organı Devlet Yüksek Konseyi onaydan memnuniyet duyduklarını açıkladı.

Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, Meclis kararının mutabakatı hukuken geçerli kılmadığını açıkladı. Atina'ya göre deniz yetki alanı sınırı ancak kıyıları karşı karşıya ya da yan yana olan devletler arasında çizilebilir. Yunanistan, Türkiye ile Libya kıyılarının bu durumda olmadığını ve iki kıyı arasında kalan Girit gibi Yunan adalarının deniz yetki alanı hakkının yok sayıldığını savunuyor. Bakanlık, ortaklarını ve müttefiklerini bilgilendirdiğini, egemenlik haklarını korumak için uygun gördüğü adımları atacağını bildirdi.

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen de mutabakatın taraf olmayan devletlerin egemenlik haklarını ihlal ettiğini ve AB'nin 2019'da açıkladığı tutumun değişmediğini belirtti. Von der Leyen, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile dayanışma içinde olduklarını vurguladı.

Mısır ise Libya'da doğudaki yönetimi ve Hafter'i destekleyen başlıca ülkelerden biri. Kahire 2019'da mutabakata karşı çıkmış, Ağustos 2020'de Yunanistan ile kısmi bir deniz yetki alanı anlaşması imzalamıştı. Mısır Dışişleri Bakanı Bedr Abdulati, oylama günü Yunan mevkidaşı Yorgos Yerapetritis ile Doğu Akdeniz'i görüştü. AP'ye göre bu görüşmeye ilişkin açıklamada oylamaya doğrudan değinilmedi.

Onay neyi deęiřtiriyor

Mutabakata Libya iinden yneltlen bařlıca itiraz, belgenin Meclis onayından gememiř olmasıydı. 20 Ekim kararıyla bu itiraz ortadan kalktı. Bugn hem doęudaki Meclis hem de Trablus'taki hkmet ve Devlet Yksek Konseyi mutabakatı destekliyor. Bu durum, Libya'da seimlerden sonra kurulacak bir hkmetin mutabakattan geri dnmesini de zorlařtırabilir.

Uluslararası uyuřmazlıęın esası ise deęiřmedi. Trkiye, mutabakatın uluslararası hukuka ve hakkaniyet ilkesine uygun olduęunu savunuyor. Yunanistan belgenin deniz hukukuna aykırı olduęunu ve adaların deniz yetki alanı hakkını yok saydıęını ileri sryor; AB de mutabakatın taraf olmayan devletlerin egemenlik haklarını ihlal ettięi grřnde. Libya Meclisinin kararı bu hukuki tartıřmayı sona erdirmiyor. Ancak Libya'nın tutumuna, lkenin blnmř olmasını gereke gstererek itiraz etmek artık daha zor.

Karar, Mısır iin de yeni bir durum yaratıyor. Kahire'nin Libya'da destekledięi doęudaki Meclis, Mısır'ın 2019'da karřı ıktıęı bir mutabakatı onaylamıř oldu.

Kararın pratik sonucu, deniz alanlarındaki arama alıřmalarında grlecek. Libya Ulusal Petrol Kurumu (İngilizce kısaltmasıyla NOC) ile Trkiye Petrolleri Anonim Ortaklıęı (TPAO), Haziran 2025'te Libya aıklarındaki drt deniz sahasında jeolojik ve jeofizik alıřma yapılması iin bir anlařma imzalamıřtı. Bu tr alıřmalar, petrol ve doęal gaz aramalarının ilk ařamasını oluřturuyor.

İzlenecek bařlıklar

Yunanistan'ın atacaęını aıkladıęı adımların ierięi henz belli deęil. NOC ile TPAO arasındaki alıřmaların kapsamı ve takvimi, onayın sahaya nasıl yansıyacaęını gsterecek. Mısır'ın, Yunanistan ile yaptıęı 2020 anlařmasını ve doęu Libya'daki ortaklarını birlikte gzeterek nasıl bir tutum alacaęı da izlenecek.

Libya'daki seim sreci, mutabakatı ileride hangi hkmetin uygulayacaęını da belirleyecek. Libya dosyasındaki bir sonraki uluslararası adım BM Gvenlik Konseyinde atılacak. Yunanistan, 2025-2026 dneminde Konseyin geici yesi ve ekim ayında dnem bařkanlıęını yrtyor. BM Libya Destek Misyonunun (İngilizce kısaltmasıyla UNSMIL) grev sresi 31 Ekim 2026'da doluyor; Konseyin bu konudaki oylamayı ay sonunda yapması bekleniyor.

Kaynaklar

- AA, "Trkiye-Libya deniz yetki alanları mutabakatına Libya Temsilciler Meclisinden onay", 20 Ekim 2026: <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turkiye-libya-deniz-yetki-alanlari-mutabakatina-libya-temsilciler-meclisinden-onay/4094562>
- AA, "Trkiye, Libya Temsilciler Meclisinin deniz yetki muhtırasını onaylamasını memnuniyetle karřıladı", 20 Ekim 2026: <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turkiye-libya-temsilciler-meclisinin-deniz-yetki-muhtirasini-onaylamasini-memnuniyetle-karsiladi/4094973>
- AA (En Son Dakika zerinden), "Libya Devlet Yksek Konseyi: Temsilciler Meclisinin Trkiye-Libya deniz yetki muhtırasını onayından memnunuz", 21 Ekim 2026: <https://www.ensondakika.com.tr/libya-devlet-yuksek-konseyi-temsilciler-meclisinin-turkiye-libya-deniz-yetki-muhtirasini-onayindan-memnunuz/723415/>
- AP, "Libya approves contentious Turkey deal over Mediterranean waters", 20 Ekim 2026: <https://mymotherlode.com/news/world/11238002/libya-approves-contentious-turkey-deal-over-mediterranean-waters.html>

- Al Jazeera ve Reuters, "Eastern Libya parliament approves 2019 maritime deal with Türkiye", 20 Ekim 2026: <https://www.aljazeera.com/news/2026/10/20/eastern-libya-parliament-approves-maritime-deal-with-turkey-lifts-2020-boy>
- Turkish Minute ve Reuters, "Eastern Libya's parliament reverses opposition to maritime deal with Turkey: report", 20 Ekim 2026: <https://turkishminute.com/2026/10/20/eastern-libyas-parliament-reverses-opposition-to-maritime-deal-with-turkey-report/>
- Hürriyet Daily News, "Libya's parliament approves maritime deal with Türkiye, reverses previous rejection", 20 Ekim 2026: <https://www.hurriyetdailynews.com/libyas-parliament-approves-maritime-deal-with-turkiye-reverses-previous-rejection-228391>
- Euronews Türkçe, "Hafter kontrolündeki meclis, Türkiye-Libya deniz anlaşmasını onayladı", 20 Ekim 2026: <https://tr.euronews.com/2026/10/20/turkiye-libya-deniz-anlasmasina-hafterden-onay-ab-ve-yunanistan-tepkili>
- Medyascope, "Türkiye-Libya deniz yetki anlaşmasına Hafter cephesinden onay", 20 Ekim 2026: <https://medyascope.tv/2026/10/20/turkiye-libya-deniz-yetki-anlasmasina-hafter-cephesinden-onay/>
- Yeni Şafak, "Libya'nın onayladığı deniz yetki muhtırası Yunanistan'ı panikletti: Geçersiz ve hukuka aykırı", 20 Ekim 2026: <https://www.yenisafak.com/dunya/libyanin-onayladigi-deniz-yetki-muhtirasi-yunanistani-panikletti-gecersiz-ve-hukuka-aykiri-4865947>
- To Vima, "EU Condemns Libya's Ratification of Turkey Maritime Deal, Reaffirms Solidarity with Greece, Cyprus", 20 Ekim 2026: <https://www.tovima.com/politics/eu-condemns-libyas-ratification-of-turkey-maritime-deal-reaffirms-solidarity-with-greece-cyprus/>
- Parapolitika, "Greece's diplomatic blitz over illegal Turkey-Libya maritime deal", 20 Ekim 2026: <https://en.parapolitika.gr/politics/310236/greeces-diplomatic-blitz-over-illegal-turkey-libya-maritime-deal/>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı, "Sayın Bakanımızın Libya'yı Ziyareti, 11-12 Ağustos 2026": <https://www.mfa.gov.tr/sayin-bakanimizin-libya-yi-ziyareti--11-12-agustos-2026.tr.mfa>
- AA (En Son Dakika üzerinden), "Libya Temsilciler Meclisi tartışmalı oturumda Salihin Abdunnebi'yi başkan seçti", 6 Ekim 2026: <https://www.ensondakika.com.tr/libya-temsilciler-meclisi-tartismali-oturumda-salihin-abdunnebi-yi-baskan-secti/713906/>
- Al Jazeera, "Libya's parliament removes Speaker Saleh after 12 years as discontent grows", 7 Ekim 2026: <https://www.aljazeera.com/news/2026/10/7/libyas-parliament-removes-speaker-aguila-saleh-after-12-years>
- The National, "Libya replaces parliamentary speaker Aguila Saleh after 12 years", 7 Ekim 2026: <https://www.thenationalnews.com/news/mena/2026/10/07/libya-replaces-parliamentary-speaker-aguila-saleh-after-12-years/>
- To Vima, "Libya's Parliament Speaker Rejects Turkey Maritime Deal as Invalid", 16 Aralık 2025: <https://www.tovima.com/world/libyas-parliament-speaker-rejects-turkey-maritime-deal-as-invalid>
- Hürriyet, "Libya mutabakatı Meclis'te kabul edildi", 5 Aralık 2019: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/son-dakika-libya-mutabakati-mecliste-kabul-edildi-41390693>
- Cumhuriyet, "Libya'da görüşme mesaisi", 22 Nisan 2021: <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/libyada-gorusme-mesaisi-1830005>
- Proto Thema, "Greece and Egypt sign partial EEZ designation", 6 Ağustos 2020: <https://origin01-en.protothema.gr/2020/08/06/greece-and-egypt-sign-partial-eez-designation>
- Arab News ve Reuters, "Libya, Türkiye sign geological, geophysical MoU on four offshore areas, NOC says", 25 Haziran 2025: <https://www.arabnews.com/middle-east/libya-turkiye-sign-geological-geophysical-mou-on-four-offshore-areas-noc-says-2605769>
- Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, "Announcement on the assumption of Greece's presidency of the United Nations Security Council as of October 1, 2026", 1 Ekim 2026: <https://www.mfa.gr/en/announcement-by-the-ministry-of-foreign-affairs-on-the-assumption-of-greeces-presidency-of-the-united-nations-security-council-by-greece-as-of-october-1-2026/>
- Yunanistan BM Daimi Temsilciliği, "Statement of Greece at UNSC 10142nd meeting: Libya", 22 Nisan 2026: <https://greeceforunsc.mfa.gr/wp-content/uploads/2026/04/Statement-of-Greece-at-UNSC-10142nd-meeting-Libya.pdf>
- Security Council Report, "Monthly Forecast, October 2026", Ekim 2026: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/2026_10_forecast.pdf
- Security Council Report, "Programme of Work, 1 October 2026", 1 Ekim 2026: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/POW%201%20October%202026.pdf>
- UNSCR, "Resolution 2796 (2025)", 31 Ekim 2025: <https://unscr.com/en/resolutions/2796/>